

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Interesna skupina delojemalcev

Številka:

Ljubljana, 7. 12. 2020

Poročilo o delu od 1. 1. 2020 do 31. 12. 2020

Interesna skupina delojemalcev se je v času med 1. 1. 2020 in 31. 12. 2020 sestala na devetnajstih (19) sejah, od tega 10. rednih in 9. izrednih.

Interesna skupina delojemalcev se je 22. 1. 2020 sestala na 29. redni seji, na kateri je med drugim razpravljala tudi o zakonodajni iniciativi Predloga zakona o dopolnitvi Zakona o zdravstveni dejavnosti.

Predsednik Komisije za kulturo, znanost, šolstvo in šport ter član Interesne skupine delojemalcev Branimir Štrukelj je podal obrazložitev k predlogu zakonodajne iniciative. Poudaril je tudi, da je na zakonodajno iniciativo kot državni svetnik pripravil tudi tri amandmaje. Na osnovi pojasnil je interesna skupina zavzela naslednje stališče:

»Interesna skupina delojemalcev se je seznanila s Predlogom zakona o dopolnitvi Zakona o zdravstveni dejavnosti - zakonodajna iniciativa, in amandmaji državnega svetnika Branimirja Štruklja k predlogu zakona.

Interesna skupina **podpira** amandmaje državnega svetnika Branimirja Štruklja k Predlogu zakona o dopolnitvi Zakona o zdravstveni dejavnosti – zakonodajna iniciativa.«

Na 32. seji Interesne skupine delojemalcev 13. 5. 2020 so člani interesne skupine med drugim obravnavali tudi zakonodajno iniciativo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju.

Kot je opozorila vodja interesne skupine Jerkičeva, gre za že večkrat obravnavano vsebino, ki se nanaša na spremstvo staršev ob hospitaliziranem otroku. Člani interesne skupine so podprli predlog zakonodajne iniciative.

35. seja Interesne skupine delojemalcev je bila 16. 9. 2020. Na njej so člani skupine med drugim obravnavali tudi Predlog Mnenja k Predlogu rebalansa proračuna Republike Slovenije za leto 2020 (Rb2020), EPA 1328-VIII in Predlog Mnenja k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2020 in 2021 (ZIPRS2021-A) - nujni postopek, EPA 1327-VIII.

Interesna skupina je obe točki obravnavala skupaj. O poteku razprave o obeh točkah na seji Komisije za gospodarstvo, obrt, turizem in finance je poročal član interesne skupine Oskar Komac. Vsi člani interesne skupine so se strinjali, da so določeni segmenti dobro finančno podprti, na področju kulture pa je po mnenju člana interesne skupine Branimirja Štruklja »prava katastrofa«. Poudaril je, da brez znanosti in kulture ni dobrega gospodarstva, česar se po njegovem mnenju aktualna Vlada premalo ali nič ne zaveda. Skozi znanost in kulturo se po besedah Štruklja reflektira vsaka družba. Kot je še poudaril, Komisija za kulturo, znanost, šolstvo in šport ni podprla ne predloga rebalansa ne ZIPRS. Po razpravi so člani

interesne skupine sklenili, da bodo o obeh točkah na seji Državnega sveta glasovali vsak po svoji vesti.

Interesna skupina delojemalcev se je 3. 4. 2020 sestala na 1. izredni seji, na kateri je med drugim razpravljala tudi o Zakonu o interventnih ukrepih za zajezitev epidemije COVID-19 in omejitvev njenih posledic za državljane in gospodarstvo (ZIUZEOP), EPA 1095-VIII, ki ga je Državni zbor sprejel na 33. izredni seji 2. 4. 2020.

Interesna skupina delojemalcev je pri obravnavi zakona sprejela sklep, naj predsednik Državnega sveta v javnosti zavzame jasno stališče, da se Državni svet pravici do veta ni odpovedal. Prav tako so člani interesne skupine poudarili, da se bodo v primeru, če bodo državni svetniki pozvani, da se odrečejo pravici do veta tudi pri tem zakonu, glasovali proti. Prav tako so se dogovorili, da se na isto temo srečajo po srečanju sindikatov s predsednikom Vlade.

Kot dogovorjeno na 1. Izredni seji, so se člani Interesne skupine delojemalcev 7. 4. 2020 srečali na 2. izredni seji, na kateri so ob Zakonu o interventnih ukrepih za zajezitev epidemije COVID-19 in omejitvev njenih posledic za državljane in gospodarstvo (ZIUZEOP), EPA 1095-VIII spregovorili tudi o srečanju s predsednikom Vlade dan prej. Vodja interesne skupine Lidija Jerkič je na kratko povzela srečanje sindikatov s predsednikom Vlade Janezom Janšo na Brdu 6. 4. 2020. Na srečanju je slednji opisal, kako je nastal Zakon o interventnih ukrepih za zajezitev epidemije COVID-19 in omejitvev njenih posledic za državljane in gospodarstvo (ZIUZEOP), EPA 1095-VIII, (v nadaljevanju 1. paket). Prav tako je navedel časovnico sprejemanja 2. paketa ukrepov zgoraj navedenega zakona (v nadaljevanju 2. paket). Po navedeni časovnici naj bi 2. paket ukrepov Državni zbor obravnaval 27. 4., torej proti koncu aprila. 2. paket naj bi med drugim vseboval vse tisto, česar ni bilo zajeto v 1. paketu. Jerkičeva je poudarila, da je sindikate še posebej zanimalo, kdaj bo vzpostavljen Ekonomsko-socialni svet, za katerega sindikati pričakujejo, da bo, tako kot do zdaj, prek njega še naprej tekel socialni dialog. Člani Ekonomsko-socialnega sveta naj bi bili, po besedah predsednika Vlade, imenovani konec meseca, to pa je že čas, ko naj bi zakon z 2. paketom ukrepov obravnaval tudi Državni zbor, kar pa je prepozno, da bi se lahko o njem pogovarjali tudi prek Ekonomsko-socialnega sveta. Jerkičeva je zato ocenila, da je trenutno socialni dialog usklajevanja ukrepov t. i. mega zakona slab oziroma ga sploh ni. Po drugi strani je poudarila, da je Vlada pri ukrepih 1. paketa nekaj predlogov sindikatov vendarle upoštevala (da ukrepi veljajo za vse, ne samo za gospodarstvo, da zakon velja od 13. 3. naprej in ne šele od 1. 4. ...). Ker dogovori v zvezi z 2. paketom ukrepov še niso bili zaključeni, je predlagala, da se predloga za veto na zakon, ki zajema 1. paket ukrepov, ne vložijo, in da se počaka, kaj bo zajeto v zakonu, ki bo vseboval 2. paket ukrepov.

Podobno je menil tudi član interesne skupine Branimir Štrukelj, in sicer po njegovem mnenju predlog za veto na zakon, ki vsebuje 1. paket ukrepov, ne bi bil optimalen. Menil je, da bi bil predlog za veto v sedanji situaciji nerealen, čeprav je ob tem poudaril, da zakon zaradi tega ni nič boljši, in za v bodoče napovedal sindikalna zaostrovanja, ker je prepričan, da se je sedanja vlada sindikate odločila držati v ozadju, ne glede na formalna povabila k sodelovanju.

Član interesne skupine Ladislav Rožič je opozoril, da zakon s 1. paketom ukrepov vsebuje kar nekaj nesmislov in izrazil zaskrbljenost, kdo bo na koncu dejansko plačal 3 milijarde »težak« zakon. Poudaril je tudi, da sindikati ne smejo samo kimati in da bi veljalo na nek način vseeno izraziti sindikalno nezadovoljstvo nad ukrepi, ki so zajeti v 1. paketu.

Član interesne skupine Oskar Komac je izrazil prepričanje, če bi se kot skupina odločili vložiti veto na zakon s 1. paketom ukrepov, verjetno že v Državnem svetu ne bi bil izglasovan in poudaril, da se je zato treba potruditi pri oblikovanju zakona, ki se nanaša na 2. paket ukrepov. Hkrati je poudaril, da morajo sindikati vztrajati pri socialnem dialogu, ki mora teči prek institucij, ki so za to ustanovljene.

Ob koncu seje so se člani interesne skupine tako odločili, da veta na Zakon o interventnih ukrepih za zajezitev epidemije COVID-19 in omejitvev njenih posledic za državljane in gospodarstvo (ZIUZEOP), EPA 1095-VIII, ne bodo vložili, so pa izrazili interes, da bi

naslednji, torej 2. paket ukrepov, obravnavali kot zainteresirani pred obravnavo na seji matične komisije Državnega sveta.

Na 3. izredni seji Interesne skupine delojemalcev 23. 4. 2020 so člani interesne skupine razpravljali o 2. paketu zakonodaje v zvezi z epidemijo COVID-19. Vodja interesne skupine Jerkičeva je na začetku poudarila, da tudi pri pripravi 2. paketa zakonodaje v zvezi z epidemijo COVID-19 ni tekel sicer obljubljeni socialni dialog, zato so sindikati na sestanku, ki so ga imeli z vladnimi predstavniki dan pred razpravo predloga zakona na Vladi, izrazili svoje nezadovoljstvo s tem. Kljub temu je poudarila, da predlog zakona vendarle zajema kar nekaj pripomb, ki so jih podali sindikati, čeprav je izpostavila, da na strani Sindikatov javnega sektorja še vedno vlada veliko nezadovoljstva.

Temu je pritrnil tudi član interesne skupine Branimir Štrukelj, ki je sicer ugotovil, da je prišlo do znatnih popravkov predloga zakona, še vedno pa ostaja vrsta odprtih vprašanj ravno pri javnem sektorju. Izpostavil je predvsem, da je še vedno problematično to, da področje dodatkov in razporejanja delovnega časa Vlada ureja z uredbo, enostransko, brez sodelovanja s sindikati. Prav tako je menil, da ne more razumeti, zakaj delavci iz zasebnega sektorja zadostijo kriterijem za dodatno plačilo v času epidemije in jim pripada na podlagi zakona, delavci, ki enako ali podobno delo opravljajo v javnem sektorju, pa do tega dodatka na tak način niso upravičeni. Že vnaprej se je opredelil, da ne bo proti predlogu zakona, prav tako pa ga najmanj zaradi navedenih razlogov tudi ne bo podprl.

Ladislav Rožič, član interesne skupine, je prav tako izrazil nezadovoljstvo nad predlogom zakona. Poudaril je, da sicer rešuje problematiko nekaterih področij, kot je na primer gradbeništvo, a po njegovem bi bilo treba to reševati drugje, z drugimi zakoni. Opozoril je na problem koriščenja dopusta v zasebnem sektorju, kjer ga v času epidemije skoraj ni mogoče (25. člen) in bi določba, da se prenese izraba v drugo polovico leta, bila ravno tako nujna za zasebni sektor. Menil je, da lahko zaradi sprememb stečajnega zakona pride do velikih posegov v pravice delavcev (38. člen). Prav tako je izpostavil, da je pri dodatku 200 € v času epidemije veliko neznank in pomoč zaradi tega izgublja svoj prvotni namen.

Član interesne skupine Oskar Komac je opozoril, da nov predlog zakona ne upošteva več »7 zaporednih dni«, ko lahko delodajalec delavca pokliče nazaj na delo, ampak piše samo še »7 dni«.

Na 4. izredni seji Interesne skupine delojemalcev so obravnavali zakonodajo, povezano z epidemijo COVID-19. Kar zadeva Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o interventnih ukrepih za zaježitev epidemije COVID-19 in omilitev njenih posledic za državljane in gospodarstvo (ZIUZEOP-A), EPA 1122-VIII, so opozorili na naslednje:

- tudi pri pripravi 2. paketa zakonodaje v zvezi z epidemijo COVID-19 sicer obljubljenega socialnega dialoga ni bilo;
- zakaj delavci iz zasebnega sektorja zadostijo kriterijem za dodatno plačilo v času epidemije in jim pripada na podlagi zakona, delavci, ki enako ali podobno delo opravljajo v javnem sektorju, pa do tega dodatka na tak način niso upravičeni;
- problem koriščenja dopusta v zasebnem sektorju, kjer ga v času epidemije skoraj ni mogoče (25. člen predloga zakona) izkoristiti, zato bi določba, da se prenese izraba v drugo polovico leta, bila ravno tako nujna za zasebni sektor;
- v zasebni sektor sodi veliko podjetij, ki so systemskega pomena za Republiko Slovenijo in predstavljajo kritično infrastrukturo države, npr. živilske trgovine. Ker je Vlada Republike Slovenije oz. štab Civilne zaščite Republike Slovenije v skladu z Uredbo o vsebini in izdelavi načrtov civilne zaščite zahteval/-a, da se zagotavlja nemoteno izvajanje dejavnosti, zaposleni v teh podjetjih do 30. 6. 2020 ne bodo mogli izkoristiti letnega dopusta. Zaradi navedenega se ne sme pristati na poplačilo neizkoriščenih dni dopusta, saj ima ta svoj namen;
- zaradi sprememb Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (ZFPPIPP) (38. člen predloga zakona) lahko pride do velikih posegov v pravice delavcev;

- pri predvidenem dodatku 200 € v času epidemije ostaja veliko neznank in pomoč zaradi tega izgublja svoj prvotni namen.

Po tehtnem razmisleku so člani interesne skupine zaključili, da so prednosti sprejetega zakona vseeno večje kot njegove slabosti in sprejeli naslednja sklepa:

1. Interesna skupina delojemalcev ne bo vložila predloga za sprejem odločilnega veta na zgoraj navedeni zakon, prav tako ne bo nihče od članov interesne skupine kot posameznik podpisnik predloga za sprejem odločilnega veta na zgoraj navedeni zakon.
2. Interesna skupina delojemalcev poziva Mandatno-imunitetno komisijo Državnega sveta, naj čim prej pripravi predlog formalne ureditve postopkov v okviru Državnega sveta za primere, povezane s prvim odstavkom 21.a člena Zakona o referendumu in o ljudski iniciativi (Uradni list RS, št. 26/07-UPB, 6/18-odl.US in 52/20).

Člani interesne skupine so se dogovorili tudi, da ne bodo vlagali predloga za veto niti za Zakon o zagotovitvi dodatne likvidnosti gospodarstvu za omilitev posledic epidemije COVID-19 (ZDLGPE), EPA 1120-VIII kot tudi ne za Zakon o spremembi in dopolnitvah Zakona o začasnih ukrepih v zvezi s sodnimi, upravnimi in drugimi javnopravnimi zadevami za obvladovanje širjenja nalezljive bolezni SARS-CoV-2 (COVID-19) (ZZUSUDJZ-A), EPA 1121-VIII.

Interesna skupina delojemalcev je svojo 6. izredno sejo imela z Interesno skupino delodajalcev, ki se je sestala na svoji 13. izredni seji. Člani interesnih skupin so se sestali na temo zakonodajne iniciative Predloga zakona o dopolnitvah Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju. Po razpravi so se odločili, da vložijo amandma z naslednjo obrazložitvijo:

»Krepitev zdravja in preprečevanje bolezni ter posledično invalidnosti sta prioriteta pristopa Resolucije o nacionalnem planu zdravstvenega varstva 2016–2025 »Skupaj za družbo zdravja« (ReNPZV16-25) s ciljem tako izboljšanja zdravja prebivalstva do leta 2025 kakor finančne vzdržnosti javnih sredstev, namenjenih zdravju. ZZVZZ v skladu s tem strateškim pristopom v 2. odstavku 23. člena določa pravno podlago za financiranje programov sistematičnih pregledov in storitev zgodnjega odkrivanja dejavnikov tveganja zgoj za nastanek kroničnih bolezni iz sredstev, zbranih s prispevnima stopnjema delodajalca in delavca za obvezno zdravstveno zavarovanje. Gre za sredstva prispevkov, določenih v 1. točki 11. člena Zakona o prispevkih za socialno varnost - ZPSV (6,56 % za delodajalce in 6,36 % za zavarovance). To določilo je pravna podlaga za financiranje iz prispevkov obveznega zdravstvenega zavarovanja preventivnih presejalnih testov, kot so DORA, ZORA in SVIT. Po drugi strani pa ZZVZZ ne vključuje jasne in ustrezne določbe o financiranju preventivnih programov ohranjanja poklicnega zdravja in promocije zdravja na delovnem mestu in s tem posledično preprečevanja delovne invalidnosti iz sredstev, zbranih s posebno prispevno stopnjo delodajalca 0,53 % iz zavarovanja za vse pravice za primer poškodbe pri delu in poklicne bolezni na podlagi 1. točke 12. člena ZPSV. Po podatkih Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS), ki je izvajalec obveznega zdravstvenega zavarovanja za primer poškodbe pri delu in poklicne bolezni, je v letu 2020 načrtovano, da bo na podlagi te prispevne stopnje zbranih 114 milijonov evrov. V preteklih letih je bilo iz tega namenskega vira (prispevka 0,53 %) zbranih na letni ravni med 75 in 95 milijonov evrov, vendar je od teh sredstev praviloma za namensko zdravljenje posledic poškodb pri delu in poklicnih bolezni uporabljenih zgoj do največ 25 %, preostanek pa nenamensko za

zdravljenje nepoklicnih boleznih in poškodb. Strateški cilji na področju poklicnega zdravja v skladu z Zakonom o varnosti in zdravju pri delu - ZVZD-1 niso več zgolj preprečevanje poškodb pri delu in poklicnih boleznih, ampak tudi krepitev oziroma promocija zdravja na ravni delovnega mesta, ki je raven, kjer se poklicno zdravje dejansko ustvarja. Namen predlaganega amandmaja je zato ureditev systemskega financiranja razširjanja dobre prakse in višja učinkovitost ukrepanja na ravni delovnega mesta za ohranjanje in krepitev poklicnega zdravja ter s tem posledično preprečevanje zlasti delovne invalidnosti. Analiza učinkov preventivnih projektnih programov, ki so jih v obdobju 2013–2016 izvajali socialni partnerji, kažejo na pomembne, ne le zdravstvene, ampak tudi pozitivne finančne učinke na javna sredstva za zdravje prebivalstva. Na podlagi zabeleženega zgodovinsko najnižjega absentizma so bili finančni učinki desetkratni v primerjavi s sredstvi, namenjenimi za te projektne programe. Uporaba prispevkov za zavarovanje za primer poškodb pri delu in poklicnih boleznih za preventivne projekte je v skladu z dobro evropsko prakso, usmeritvami EK in EU OSHA. Sprememba tega člena ne bo imela nobenih dodatnih finančnih posledic, ne za sredstva ZZS, proračun Republike Slovenije niti ostala javna sredstva.«

Na 7. izredni seji so se člani Interesne skupine delojemalcev sestali 22. 6. 2020, in sicer so razpravljali o Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o pravilih cestnega prometa (ZPrCP-E). Po razpravi so se odločili, da na zakon sprejmejo odločilni veto, ker jih je zmotila ukinitiv tahografov pri prevozih določene skupine otrok, saj naj bi se z ukinitvijo zmanjševala varnost otrok in vseh ostalih udeleženi v prometu. Državni svet se je sestal na 16. izredni seji 22. 6. 2020, kjer pa državni svetniki predlagane zahteve za ponovno obravnavo omenjenega zakona niso izglasovali.

Na 9. izredni seji 30. 12. 2020 so člani interesne skupine govorili o Predlogu odločilnega veta na Zakon o interventnih ukrepih za pomoč pri omilitvi posledic drugega vala epidemije COVID-19 (ZIUPOPDVE), EPA 1557-VIII, ter predlogu zahteve Državnega sveta, da Državni zbor o zakonu ponovno odloča. Po razpravi so predlagali amandma, s katerim naj bi se obrazložitev predloga zahteve za veto spremenila tako, da se v njej Državni svet ne bi skliceval zgolj na pohitritev postopka, ampak v njej opozoril na ne zgolj interventne, ampak trajne ukrepe, ki pa so lahko celo ustavno sporni. Amandma na seji Državnega sveta ni bil sprejet.

Pripravila:
Mateja Faletič

vodja interesne skupine:
Lidija Jerkič